

Siden sist!

Midt i smogen

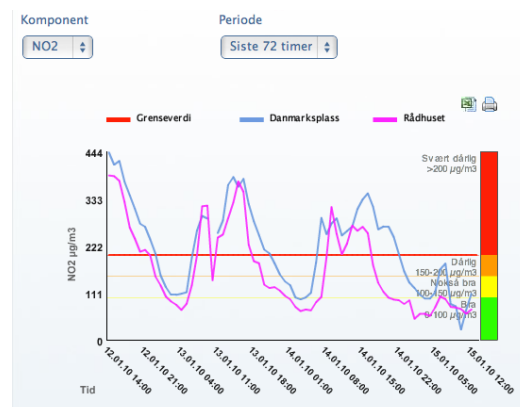
De nye BIO-byggene ligger flott til med utsikt til Puddefjorden, men det kalde vinterværet den siste måneden har også gjort at vi ligger midt i den verste luftforurensningen Bergen har opplevd.

De siste tiltakene til [Bergen kommune](#) gir kjørebegrensning og parkeringsbegrensinger. Etter avtale med kommunen vil Rieber Eiendom innføre en kraftig reduksjon i antall parkeringsplasser i Solheimsviken og på Marineholmen i en overgangsperiode.

Forhåpentligvis gir disse tiltakene også resultater i form av bedre luftkvalitet. Vi oppfordrer alle til å være solidariske. La bilen stå!

Noen av oss skulle kanskje ønske sykkelføret tilbake!.

Fredag ser tiltakene, sammen med sønnavinden, ut til å virke:

Sjekk utviklingen [her](#)

Ukens bilde / Picture of the Week

Viola biflora

Photographic collection of: **John & Hilary Birks**

This lovely photo is the one chosen for January in John and Hilary Birks' annual floral calendar; this year's profiling the Scandinavian Alpines. Both Birks are Professors in the [Ecological and Environmental Change research group](#). The group engages in multi-disciplinary research with a long time-scale perspective. It is the only research group in Scandinavia to bring together such a diversity of approaches to study ecological and environmental change over a range of temporal (10-10000 years) and spatial scales (small areas to continents).

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ...

Please send your pictures to Elinor Bartle (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Innhold:

Denne ukas viktigste / Most important this week ...

To increase data security at UiB it is necessary that new password rules be implemented.

Siste nytt fra BIO / latest from BIO

Undervisning i endring

Siste nytt fra verden rundt oss / news beyond BIO

This week's highlights include useful information about EU and half-way evaluation processes.

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter / Research information, calls, funding ...

Check the following links directly for more information: EU FP7, ERC, NFR, UiB's Research Management Department (FA)

Avsluttende mastergradseksamen / Masters exams

Tharmini Kalanathan og Vivian Astrup Felde

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Denne ukas viktigste / Most important this week ...

FRIDA-registrering, ekstern sensor, nye passordregler.

Sjekk at alle dine 2009-publikasjoner er registrert

Registrering av publikasjoner i Frida – NB - Frist 25. januar for BIO

Alle artiklene som ISI har funnet, vil bli importert inn i FRIDA, med bare noen få feil. Alt du trenger å gjøre, er å sjekke om FRIDA har funnet og registrert rett alt vi har gjort. Vi ber deg derfor om å sammenligne din CV med det du finner i FRIDA. Gå inn i [FRIDA](#) her og hvor du: Logger in, går til "Forskningsresultater", og til "Søk i resultater" for å sjekke, eller til "Registrer" hvis du vil registrere noe som mangler. Ta kontakt med Elin Holm om du får problemer.

Om noe mangler, send også informasjon til Anders (til BIO-INFO). Hver artikkel eller kapittel som ikke kommer med, koster UiB dyrt.

Ekstern sensor ved muntlig eksamen

Universitetsstyret har vedtatt en endring i Grads- og studiereglementet for UiB som innebærer at det ved muntlig eksamen skal være minst to sensorer, hvorav den ene normalt skal være ekstern (ikke UiB-ansatt). Dersom ingen av sensorene ved eksamen er eksterne, må vurderingsordningen godkjennes særskilt av fakultetet, basert på programsensors evaluering av vurdeingsordningen. F.o.m. våsemesteret 2010 skal vi bruke ekstern sensor på muntlig eksamen. Det blir trolig behov for flere sensorer enn vi har registrert på våre lister når denne ordningen trer i kraft. Vi trenger forslag til nye sensorer til studie@bio.uib.no! Sensorer i nærområdet er å foretrekke for å holde kostnadene nede.

Passordskifte UiB / Mandatory password change at UiB

Thomas Evensen, IT director at UiB informs us that the university has updated its password rules to increase IT-security. There will be forced password changes for all users with passwords not compliant with new rules. More information and deadline dates are available on the website listed below.

NB: Please be aware that all users with UiB client supported laptops must be attached to the UiB network by cable before applying their new password.

More information in [Norwegian](#). More information in [English](#).

Siste nytt fra BIO / latest from BIO

Undervisning i endring

Et faglig velfundert, godt strukturert og attraktivt studieprogram må ligge i bunn for at et institutt skal kunne konkurrere om de gode studentene og utdanne kompetente kandidater. BIO har over lengre tid arbeidet med en revisjon av sitt studieprogram, og et nytt forslag begynner å ta form. Dagens tilbud bærer fortsatt preg av den tidligere biologi-strukturen i Bergen, og det er på tide å få BIO til å fremstå med et enhetlig tilbud også på undervisningssiden.

Revisjonsforslaget vil bli tatt opp til diskusjon i alle grupper og organer som er involvert i undervisningen, og det gjelder jo stort sett alle på BIO! På den ene siden skal det til formell behandling i programstyret og instituttrådet, men på den andre siden er det også viktig at det forankres i forskningsgruppene sine kompetanseområder og enkeltforskernes talent og interesser.

Måten vi møter studentene på det første året er avgjørende for om de blir værende. Ønsker vi å tiltrekke oss - og beholde - de beste studentene må vi også bruke de beste underviserne i denne viktige fasen! Noen av dere har kanskje ønsker om å delta i undervisning som dere hittil ikke har blitt spurt om. Ikke vær beskjeden - stå frem med ditt ønske!

En revisjon av undervisningen vil blant annet vektlegge behovet for eksperimentell erfaring i lab og i felt. Dette vil bety en refordeling av ressurser fra emner vi kanskje ikke lenger skal undervise, til nye

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

satsinger. Som [budsjettforelegget](#) til BIOs rådsmøte viser, må vi dessverre innse at gode ønsker og sterke argumenter ikke vil gi oss mer departementale penger å rutte med de nærmeste årene, hverken til forskning eller undervisning.

For å foreta en slik reallokering er det viktig å ha god oversikt over hvor ressursene brukes i dag. Jeg har derfor bedt studieadministrasjonen om å gjennomføre en kartlegging av ressursbruken til undervisning. Dette betyr at alle vitenskapelig ansatte må lage et regnskap for tid medgått til undervisning i 2009. Jeg håper alle stiller sporty opp og gir et nøkternt og korrekt regnskap for sin innsats for BIO, selv om skjemaveldet noen ganger kan virke overveldende!

Anders Goksøyr

Missing something? Something not working?

Just a reminder that the place where the list is being compiled for questions etc for the new building can be found here: <http://biologi.uib.no/pages/melding.php> Later this winter, the items on the list will be prioritized and work will begin.

Årsbudsjett 2010 behandles på tirsdag

Instituttrådet skal tirsdag behandle forslaget til fordeling av [budsjettet for 2010](#). Fordelingsforslaget skal også drøftes med forskningsgrupelederne på mandag. Endelig fordeling til forskningsgruppene vil skje i februar.

Nye fleksitidskjema for 2010 kan lastes ned her:

[Fleksitid 2010 for adm.personale](#)

[Fleksitid 2010 for teknisk og vit. personale](#)

[Fleksitid 2010 for teknisk og vit. personale - deltid](#)

Parkeringsplasser

BIO disponerer nå to skiltede parkeringsplasser nedenfor Geofysen. Disse er tilgjengelige etter "først-til-mølla"-prinsippet.

Gladnyhet til hageeiere: Nå dør brunsneglen

Torstein Solhøy var intervjuet av TV2. Han sier at ekstremkulda er ikke bare negativ. Den forhatte brunsneglen fryser nemlig i hjel i hopetall nå. Les mer fra [TV2](#)

Kulden kan gi resistenshopp

Når det er så kaldt i vannet som nå kan de frittlevende og infektive stadiene til lakselusen vare opp i 50 dager. - Dette kan få mye å si for spredning av resistente, sier professor i fiskehelse ved UiB, **Frank Nilsen**. Han frykter man vil se et hopp i resistensproblemene til våren. Les mer fra [Kyst.no](#)

Siste nytt fra verden rundt oss / news beyond BIO

This week's highlights include useful information about EU and half-way evaluation processes.

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

15.01	Tenure-track position at Woods Hole Oceanographic Institution, Climate change or pop. genetics
31.01	Postdoc phytoplankton ecology, Kellogg Biological Station of Michigan State University, US
01.02	Four Research Fellow positions (Morphology and evolutionary developmental genetics, Phylogenetics and horizontal genomics, Biogeography, Global Change Biology) at NCB Naturalis, The Netherlands
05.02	Postdoc Molecular plankton taxonomist, SAHFOS, Plymouth UK
Until filled	Several positions in Physical, Chemical and Biological Oceanography, Marine Biology/Marine Ecology, Genomics, and Ecosystem Modeling at KAUST (the King Abdullah University of Science and Technology)

Elektroniske nyheter fra Norges forskningsråd / English newsletter from NFR

Abonner på elektroniske nyheter fra Norges forskningsråd! [Meld deg som e-postabonnet](#) eller [Meld deg som RSS-abonnet](#) [Mer info fra NFR](#).

The Norwegian Research Council is making [more information available in English](#). Learn more here. Subscribe to their electronic newsletter. [Click here for more information](#)

Euraxess Norway

Mye interessant stoff om forskning i Europa kan finnes på [Euraxess](#), Norges nasjonale portal for forskerrekruttering og mobilitet. Forskningsrådet er vertskap for portalen og nasjonal koordinator for [EURAXESS](#) i Norge. [EURAXESS](#) omfatter en rekke initiativer for å fremme rekruttering og mobilitet av forskere og finnes over hele Europa. Her finnes masse nyttig informasjon om karriere, men også praktiske råd for de som planlegger et forskningsopphold i utlandet.

SLIK SKAL UiB BLI MER MILJØVENNLIG

"Tiltaksplan for ytre miljø 2010-2011," ble vedtatt i Universitetsstyret 03.12.2009. I planen er det listet opp en rekke miljøtiltak som skal gjennomføres ved UiB i årene fremover. [Les mer På Høyden](#).

GOD HMS-PRAKSIS

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er opptatt av å synliggjøre gode HMS-rutiner og god HMS-praksis. Dette gjøres blant annet ved å publisere [gode HMS-eksempler på fakultets nettsider](#). En målsetning med dette er informasjons- og kunnskapsoverføring av HMS mellom enhetene. Disse eksemplene vil også være av nytte for miljø utenfor fakultetet.

Fagleg-pedagogisk dag 2010!

Kuvvet Atakan, Viserektor for utdanning ønske alle velkommen til Faglig-pedagogisk dag ved Universitetet i Bergen (UiB). Han er stolt av å kunne tilby alle et bredt og spennende program preget av faglig tyngde og aktualitet. Olaug Vetti Kvam sitter på komitéen for FP-Dag 2010 for MatNat. [Les mer](#).

Verktøy blir tema for Forskningsdagene

Utstyr, undring, vitenskapelig metode, tidsseriedata og den menneskelige hjerne, alt dette er verktøy for forskningen. [Les mer](#)

Evaluering av EU-forskningen

En ny evalueringsrapport viser at Norges deltakelse i EUs forskningsprogram er vellykket og gir godt utbytte for norsk forskning. Rapporten peker på at det likevel er behov for et bedre rammeverk for framtidig norsk deltakelse i programmet. Les mer fra [Regjeringen.no](#)

EU krever penger tilbake

EU-kommisjonen krever penger tilbake fra norske forskere. Kravene kan komme opp i 50-100 millioner kroner. Les mer fra [forskning.no](#)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Erfaringer med midtveiseevaluering

Se på et leserbrev i [På Høyden](#) av Stipendiat Therese Thornton Sjørnsen, Visestyrer for forskning ved Institutt for klinisk odontologi Professor Anne Nordrehaug Åstrøm og Forskningskonsulent Kari Nordvik

Midtveiseevaluering som oppfølging av kvalitet og gjennomføring

Les mer i et leserbrev av Berit Rokne, prorektor og Kuvvet Atakan, viserektor for utdanning, i [På Høyden](#)

Kuldesjokk på campus

Du er ikke den eneste som fryser på jobb. Før helgen hadde eiendomsdirektør Even Berge femten grader på kontoret sitt. Les mer i [På Høyden](#)

Én av fem hopper av studiene

Mange studenter fullfører ikke utdanningen de begynner på ved Universitetet i Bergen, sier Kuvvet Atakan, Institutt for geovitenskap/viserektor for utdanning til [På Høyden](#)

Vil vekke reiselysta

For første gong arrangerer Universitetet i Bergen [Internasjonal veke](#). Målet er å få flere ut i den store verda. Mandag 18 januar kl 10.15 på studentsenteret braker det løs! Da går startskuddet for [Internasjonal uke!](#) Les mer fra [Studvest](#)

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter / Research information, calls, funding ...

Check the following links directly for more information: [EU FP7](#), [ERC](#), [NFR](#), [UiB's Research Management Department \(FA\)](#)

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)
Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

18. jan	Sommerprogram for unge forskere (YSSP) IIASA	17. feb	YGGDRASIL (IS_MOBIL) mobilitetsprogram for utenlandske ph.d-studenter og yngre forskere
31. jan	SCOR visting scholars	28. feb	IIASA Post-doctoral program
		28. feb	ABEL EXTRAORDINARY CHAIR – funding exchanges learn more
17. mar	ERC Advanced Grants, Life sciences	21. apr	SFI Endelig søknad
25. mar	Marie Curie International Research Staff Exchange Scheme (IRSES)		
02.juni	Aurora-programmet . Forskerutveksling mellom Norge og Frankrike (IS-AUR)		

Among other thing the pages contain a lot of useful information concerning admission and doctoral training.

IS-AUR - Forskerutveksling mellom Norge og Frankrike

NFR lyser ut midler til kortvarig forskerutveksling med franske institusjoner. Det gis støtte til reise og opphold for å etablere forskningssamarbeid med Frankrike, den franske partneren søker støtte i Frankrike. Det er også mulig å starte et trekantsamarbeid med Tyskland der den tyske partneren mottar støtte fra DAAD eller

Procope. Frist for innlevering av søknader: 2.6.2010 13:00
NFRs infoside finnes [her](#)

Posisjoneringsmidler for 2010 fra Norges forskningsråd/Universitetet i Bergen

Det kan nå søkes om posisjoneringsmidler fra Norges forskningsråd/Universitetet i Bergen for forskere som skal søke på utlysninger under det 7. rammeprogram med frist i løpet av våren 2010.

Det kan søkes om inntil kr 150.000,-. Vi gjør oppmerksom på at det er gjort endringer i kriteriene for tildeling av PES-midler. Mer om dette kan leses [her](#). Søknadsskjema finnes [her](#).

Søknadsfrist er tirsdag 9. februar 2010.

Avsluttende mastergradseksamen / Masters exams

Tharmini Kalanathan: Tissue distribution profile of sLeptin A1 mRNA in ongrowing Atlantic salmon (*Salmo salar* L.)- Effects of feeding level

Tharmini Kalanathan holder torsdag 21. januar avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Biologi – Celle- og utviklingsbiologi.

Tittel på oppgaven: Tissue distribution profile of sLeptin A1 mRNA in ongrowing Atlantic salmon (*Salmo salar* L.)- Effects of feeding level

Veiledere: Ivar Rønnestad, Anne-Elise Olderbakk Jordal. Sensor: Ernst Morten Hevrøy, NIFES. Bisitter: Harald Kryvi.

Tid og Sted: Torsdag 21. januar kl. 10.15, Røde rommet, BIO, Mellombygget, 2. etasje, HIB.

Alle interesserte velkommen!

Vivian Astrup Felde: Elevational shifts in plants over an 86-year period in Sikkilsdalen, central Norway

Vivian Astrup Felde holder fredag 22. januar avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Biologi – Biodiversitet, evolusjon og økologi.

Tittel på oppgaven: Elevational shifts in plants over an 86-year period in Sikkilsdalen, central Norway

Veiledere: John-Arvid Grytnes, Jutta Kapfer. Sensor: Hans Henrik Kehlet Bruun . Bisitter: Kjersti Sjøtun.

Tid og Sted: Fredag 22. januar kl. 10.15, Møterom 2A07.3, 2. etasje, Bioblokkene, Høyteknologisenteret..

Alle interesserte velkommen!

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Faglige møter / academic meetings

Summer school programmes

Date	Location	Course title	application deadline
May 18-June June 1	University of Iceland	Introduction to Hydrodynamic Modelling	20 February 2010
May 31-July 10	University of Hawaii	Microbial Oceanography: Genomes to Biomes	29 January 2010
June 15-29	University of Iceland	Ecological Modelling	20 February 2010
July 1-22	University of Iceland	Fisheries Ecology: Management and Conservation of Marine Resources	20 February 2010
July 4-20	White Sea Biological	Embryology of marine invertebrates	31 January

Dannelse og utdanning

Forum for vitenskap og demokrati ved Universitetet i Bergen inviterer alle interesserte til åpent debattmøte. **Tid:** Tirsdag 19. januar kl 15.30 - 17.00 **Sted:** Egget, Studentsenteret, Parkveien 1
Innledere: Inga Bostad Leder for Dannelsesutvalget og prorektor ved Universitetet i Oslo

[Les mer.](#)

5th BBB Junior Mini-Symposium

The 5th BBB Junior Mini-Symposium "Focus on Neuroscience" is held on Friday, January 22nd 2010, in Auditorium 1 of BBB, 13:00. Everybody, and especially PhD-candidates, post-docs and Master students, are welcome.

[Read more.](#)

Nye artikler / new articles

John Birks: Minneord over Svend Th. Andersen

Birks HJB 2009. Svend Th. Andersen (1926-2009) Obituary. REVIEW OF PALAEOBOTANY AND PALYNOLOGY 157: 189-191

The death on 8th February 2009 of Danish pollen analyst Svend Th. Andersen after a long illness has deprived Quaternary pollen analysis and vegetation history of one of its most active and creative researchers.

Runar Thyryhaug: lav kan være nukleus i isdannelse i atmosfæren

Henderson-Begg, S. K., Hill, T., Thyryhaug, R, Khan, M., Moffett, B. F. 2009. Terrestrial and airborne non-bacterial ice nuclei. ATMOSPHERIC SCIENCE LETTERS 10: 215-219

Abstract: To freeze above -36.5 degrees C, water requires the presence of an ice nucleus (IN). These can be inert particles or living or dead biological material. As they are the most efficient, inducing freezing at up to -1.8 degrees C, bacteria are the most widely studied biological IN. Here, we show that there is a huge repository of IN in lichens which comprise a large biomass and are able to become airborne. The lichen IN are similar to those we have detected in urban air, exhibiting heat sensitivity but resistance to lysozyme. This suggests many airborne IN are non-bacterial and that eukaryotic IN may be more important to atmospheric processes than previously thought.

Bernt Rydland Olsen & Christoffer Schander: biokjemisk heterogenitet i nærliggende sjøstjernebestander

Rydland Olsen, Bernt, Otto Grahl-Nielsen, Christoffer Schander 2009. Population study of *Astarte sulcata*, da Costa, 1778, (Mollusca, Bivalvia) from two Norwegian fjords based on the fatty acid composition of the adductor muscle Biochemical Systematics and Ecology 37: 662–669

Abstract: Multivariate analyses of fatty acid composition of *Astarte sulcata*, collected in Northwest Norway in October 2005, showed significant differences between geographically close populations. This biochemical heterogeneity may have been caused by high genetic drift due to the direct development of the species. The results indicate that deep basins may provide an alternative bathymetric guide for spreading of offspring rather than being carried on currents crossing such basins. Thus, the combination of biology and topography might have led to the observed pattern that populations from opposite sides of a fjord are biochemically more distant than populations along the same side of a fjord/basin.

Christa Schleper: varmestandard for arken *Sulfolobus solfataricus*

Zaparty M, Esser D, Gertig S, Haferkamp P, Kouril T, Manica A, Pham TK, Reimann J, Schreiber K, Sierocinski P, Teichmann D, van Wolferen M, von Jan M, Wieloch P, Albers SV, Driessen AJM, Klenk HP, Schleper C, Schomburg D, van der Oost J, Wright PC, Siebers B 2010. "Hot standards" for the thermoacidophilic archaeon *Sulfolobus solfataricus*. EXTREMOPHILES 14: 119-142

Abstract: Within the archaea, the thermoacidophilic crenarchaeote *Sulfolobus solfataricus* has become an important model organism for physiology and biochemistry, comparative and functional genomics, as well as, more recently also for systems biology approaches. Within the *Sulfolobus* Systems Biology ("SulfoSYS")-project the effect of changing growth temperatures on a metabolic network is investigated at the systems level by integrating genomic, transcriptomic, proteomic, metabolomic and enzymatic information for production of a silicon cell-model. The network under investigation is the central carbohydrate metabolism. The generation of high-quality quantitative data, which is critical for the investigation of biological systems and the successful integration of the different datasets, derived for example from high-throughput approaches (e.g., transcriptome or proteome analyses), requires the application and compliance of uniform standard protocols, e.g., for growth and handling of the organism as well as the "aEuro"omics" approaches. Here, we report on the establishment and implementation of standard operating procedures for the different wet-lab and in silico techniques that are applied within the SulfoSYS-project and that we believe can be useful for future projects on *Sulfolobus* or (hyper)thermophiles in general. Beside established techniques, it includes new methodologies like strain surveillance, the improved identification of membrane proteins and the application of crenarchaeal metabolomics.

Louise Lindblom: ny lavart

Blom, Hans H. & Lindblom, Louise 2010. *Degelia cyanoloma* (Schaer.) H. H. Blom & L. Lindblom comb. et stat. nov., a distinct species from western Europe. LICHENOLOGIST 42: 23-27

Abstract: *Degelia cyanoloma* (Schaer.) H. H. Blom & L. Lindblom is resurrected from synonymy and elevated from varietal rank to species. The taxon was earlier referred to *D.*

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

---

plumbea (Lightf.) P. M. Jorg. & P. James, however, several discontinuous character states distinguish the two species. *Degelia cyanoloma* is characterized morphologically by having a large thallus that is pale greyish when dry, lobes that are composed of consecutive trough-shaped segments with an upper surface without squamules, no isidia or soredia, and apothecia discs that are dark reddish brown to blackish. *Degelia cyanoloma* has a euoceanic distribution and is known from western Europe (Norway, France, Great Britain, Ireland, Portugal, Spain). Based on results from studies of morphology, we hypothesize that *D. atlantica* (Degel.) P. M. Jorg. & P. James is the closest relative of *D. cyanoloma* among the European species of the genus whereas *D. plumbea* is closely related to *D. ligulata* P. M. Jorg. & P. James

<http://biologi.uib.no/BIOINFO/2010/extras/02PES.pdf>